

Izhaja:

10. in 25. vsakega
meseca.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Dopisi naj se frankujejo.

Rokopisi se ne vračajo.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto III.

V Celovci 10. decembra 1884.

Št. 23.

Vabilo k naročbi.

Leto se bliža svojemu koncu in v kratkem bo „Mir“ začel svoj četrti tečaj. Nam se zdi, da smo vse storili za list, kar je bilo v naših močeh. Preverjeni smo, da nas stari naročniki ne bodo zapustili; upamo pa še, da se bo oglasilo mnogo novih. To je pa tudi potrebno, kajti mi dajemo list tako po ceni, da bi ne mogli izhajati, ako bi imeli le malo naročnikov.

Lepo se zahvalimo tistim gospodom rodoljubom, ki so nam toliko pripomogli, da se je list razširil po slovenskih pokrajinah, in prosimo jih za dobrohotno pomoč tudi za naprej.

Pa mnogo je koroških Slovencev, ki naš list prav radi prebirajo, pa jim menjka evenka, da bi ga plačali; zato prav lepo prosimo tiste blage rodoljube, ki so nas podpirali, da smo zamogli mnogim takim prošnjam vstreči, naj ne opešajo v tem rodoljubnem delu tudi prihodnje leto. Ko bi ti dobrotniki vedeli, kako naš list koroške Slovence zbujajo in podučuje, vedri in tolaži, in kako vsako številko že z veseljem pričakujejo, gotovo bojo z veseljem vse storili, da se toliko potrebni „Mir“ ohrani in vedno bolj ukorenini!

Prosimo gg. naročnike, naj z naročnino za prihodnje leto nikar ne odlašajo predolgo. Tako zvemo, koliko listov nam je tiskati.

Cena lista ostane 1 gld. za celo leto.

Prosimo pa, ker je cena tako nizka in nas poština stane okoli 600 gld. na leto, naj vsaki, kdor le premore, priloži še 24 kr. za poštino, kakor l. 1884.

Bog daj svoj blagoslov!

Vredništvo in Opravništvo.

Rohrweck na Koroškem.

Zadnjič smo povedali, da so učitelji v nemških deželah večinoma liberalnega duha. Danes moramo pa reči, da tudi mi Korošci nismo nič na bolj. Slovensko-narodnih učiteljev imamo prav malo. Nemški in nemškutarski učitelji pa izdajajo v Celovci časnik „Pädagogische Stimmen“, ki je popolnoma liberalen.

V takem duhu izgojeni učitelji pa so vselej nasprotniki duhovščine. Zato smo čuli iz dežele že mnogo pritožb, da nekateri učitelji nočejo v prijaznosti in zastopnosti živeti s kateheti in duhovnimi pastirji sploh. To je pa velika škoda za poduk. Ako eden voz vleče naprej, drugi nazaj, kako bosta

vozila? Lep sad pa bi donášala taka šola, ako bi duhovnik in učitelj podpirala se med seboj, ako bi učila v enem in istem duhu, v duhu krščansko-katoliškem!

Več je takih učiteljev, ki nikakor ne tajijo svojega protiverskega mišljenja. Ali bo tak učitelj potem zamogel otroke podučevati v verskem duhu, ako ima on sam vse druge misli? Slišali smo že več neljubih reči o nekaterih učiteljih koroških: eden je otrokom prepovedal priti k izpraševanju za birmo, drugi je poduk kateheta v nič deval pred otroci; tretji se je bojda jako čudno izrazil o naši veri. Od več strani se nam toži, da učitelji nočejo ob nedeljah otrok voditi v cerkev k službi Božji. Primeri se, da učitelj ljudem kakor nalašč naproti pride, kedar grejo iz cerkve; sicer pa se ne menjka učiteljev, ki ne hodijo v cerkev in tako mladino pohujšujejo. To so le nekateri bliski iz temote, ki nam kažejo, da ni vse, kakor bi moralo biti.

Pa če bi prav nobeden učitelj ne motil verskega poduka katehetov in starišev, je že to zadosti žalostno, da duhovni pastirji nemale pravice, da bi se smeli večkrat prepričati, v kakem duhu se v šoli podučuje. Le dve uri na teden ste odločeni za krščanski nauk; kaj se godi v drugih 24 do 26 urah, tega pa katehet ne vé. Se ve da so krajni šolski svetovalci, ki imajo pravico, šolo obiskovati. Pa ti so dostikrat sami liberalci. Če so pa nepokvarjeni kmeti, se le prerado zgodi, da se ne zmenijo dosti za šolo, da zaupajo učitelju in pridejo v šolo morda komaj dvakrat ali trikrat na leto. Tako ima učitelj čisto sam vse v rokah, in če on hoče otrokom praviti take reči, ki se ne vjemajo s sv. vero, se to izmed sto bartov še enbart ne bo zvedelo. Mi ne pravimo, da se to godi, ampak le pravimo, da bi se lahko zgodilo. Zato moramo terjati, naj bojo duhovni pastirji vsak v šoli svoje fare krajni šolski predstojniki, kakor so po nemških deželah, in so tudi pri nas prej bili.

Še sedajni g. naučni minister je to potrebo spoznal in razposlal okrožnico, naj učitelji ne govorijo nič proti veri ali domovinski ljubezni. Ali bo pa taka okrožnica ali zapoved zadosti močna, da nas obvaruje z naprejem vsakega rohrweckovanja? O, le prerade se pozabijo take zapovedi, posebno ako niso priljubljene! Treba bo bolj močnega jezua, treba bo nove šolske postave, ki bo dala katoliški cerkvi vsaj tisto oblast nazaj, da ne bo pustila nedolžnim otrokom jemati v šoli dragocenega zaklada sv. katoliške vere!

Pred vsem pa bo treba terjati katoliške učiteljske pripravnice! (Na celovski pripravnici še

pridige nemajo, kar imajo vender gimnazijalci in realci vsako nedeljo!)

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Gosp. učitelj Prešern v deželni šolski svet.) Gosp. deželni predsednik je morda mislil, da bo Slovincem ustregel, ko je v deželni šolski svet poklical g. učitelja Prešerna. Res, da je ta mož rojen Slovinc; pa za slovenske želje in potrebe nema srca. Slovenske narodne može imenuje „gefühlspolitiker“, on jim tedaj očita, da se ravna po svojem srcu. Gosp. Prešern se pač ne ravna po svojem srcu, ampak „po pameti.“ Spoznal je, da bo na Koroškem bolje izhajal, ako se oklene nemško-liberalne stranke, in res je postal šolski nadzornik, in zdaj še deželni šolski svetovalec. Pravijo, da je on tisti, ki je spisal po pruskem izgledu (iz Poznanjskega) tisto glasovito knjižico, ki učitelje uči, kako je treba ponemčevati slovenske otroke. Pozneje jim je spisal slovensko-nemški abecednik, ker slovenskega iz Ljubljane nočejo potrditi. Tako jim ta mož povsodi na roke gre in pomaga. Nam Slovincem bi bilo bolj ustrezno, ko bi bili v šolski svet poklicali trdega, pa pravičnega Nemca! Od gosp. Prešerna ne smemo pričakovati, da se bo potegnil za slovenski poduk.

Iz Celovca. (Mačnik in Gewinner.) Tisti Mačnik, ki se je toliko vsajal in toliko obiral slovenske poslance, Slovincem pa ponujal nemško kulturo, ni dobil pri svojih ljudeh tiste zahvale in plače, kakor si jo je zaslužiti mislil. Odpovedali so mu službo. Na svetu je že tako, da vsaka reč le en čas trpi.

Časnike „Freie Stimmen“ in „Bauernzeitung“ pa bo vredoval zanaprej neki Gewinner, ki je bil prej vrednik vladne „Celovčanke“. Vlado, katero je prej branil, moral bo zdaj napadati. S trebihom za kruhom!

V „Deutsche Zeitung“ pa piše neki Mačnikov prijatelj, da sta oba lista prešla v vladne roke. Bomo videli!

Iz Celovca. (Nemško društvo Celovsko) je zborovalo te dni. C. Schütz je stopil iz odbora, ker mu je društvo še premalo nemško! Toti Schütz je nemški Pemec, je tudi pri kmetijski družbi koroški ter ima dosti opraviti s Slovenci. Vender mu preseda vsaka slovenska beseda. Hotel je, naj bi se nemški poslanci, ki so ob enem udje nemškega društva, v deželni zboru krepko oglašili proti tistemu krajevnemu imeniku koroške dežele, ki ima zraven nemških tudi slovenska imena. Nemški poslanci pa so rekli, da za to ni bil čas ugoden. Nam je žal, da se niso oglašili: vsaj bi bila vlada spoznala, kako ti ljudje ljubijo mir in pravico!

Dr. Luggin je govoril za češke in moravske Nemce. Potem so sklenili na predlog nekega dr. Wolfa še zaupnico učitelju Rohrwecku, in šli domu. Ti gospodje imajo menda preveč prostega časa, da mlatijo tako prazno slamo!

Iz Žrelca. (To je pa že preveč!) Čuje se, da so Mačniku odpovedali službo, da tedaj v listih „Freie Stimmen“ in „Bauernzeitung“ ne bo mogel več grditi slovenskih možakov. Da se pa ne opusti

ta lepa navada, bo menda zdaj vladna „Klagenfurter Zeitung“ prevzela to službo, da bo Slovence grdila in sumničila. V listu št. 273 je pisala, da se jej čudno zdi, zakaj se ravno na slovenski strani od Celovca, na Ljubljanski in Velikovski cesti, tako pogosto porezujejo in pokončujejo mlada drevesca. To se tako bere, kakor bi dolžila slovenske kmete, da to neporednost uganjajo. Tisti dr. Gross, ki ta list piše, bi moral pa vender vedeti, da so okoli Celovca vse štiri strani slovenske. Iz Št. Jurja pridejo Slovenci po Št. Vidski cesti, iz Krive Vrbe, Porač, Vrbe, Dholice itd. pa po Beljaški cesti. Če bi bili vsi ti že Nemci, zakaj imajo pa slovenske pridige? Sicer pa Celovčanka ne sme misliti, da smo Slovenci taki hudobneži, da bi škodo delali, kjer nam nič ne pomaga. Takih neporednih paglavcev in fantalinov je morda v Celovcu zadosti, pri nas jih pa ni. Če je pa dr. Gross kterege iz nas videl drevesa rezati, naj ga zatoži pri sodniji; če pa nič ni videl in nič ne vé, potem pa naj drži jezik za zobmi!

Od Vrbskega jezera. (Slovenščine ne marajo!) To veste, da okoli Vrbskega jezera prebivamo večidel Slovenci. Le v novejšem času se je naselilo v Porače, na Vrbo in še nektare kraje precej tujcev iz vseh vetrov, med njimi dosti judov. S pomočjo teh ljudi nas hočejo zdaj ponemčiti. Šole imamo trdo nemške, tako da otroci še slovenskega katekizma ne znajo brati. Gospodje kateheti na teh šolah (menda iz Krive Vrbe, Dholice, Porač, Hodiš in Vetrinja) so prosili, naj bi se otroci učili tudi slovensko brati, da bi se mogli katekizma učiti. Zvedel sem pa, da je deželni šolski svet odbil to prošnjo s tem izgovorom, da je tem prebivalcem nemščina potrebna zavolj tistih tujcev na jezeru! Ta izgovor je pa čisto prazen. Tujci in judi v Poračah niso naši gospodarji, da bi se morali mi ravnati po njih. Celovčani pa že znajo za silo slovensko, posebno če jim Slovinc prinese kak denar! Sicer pa mi nič ne branimo, naj se v šolah tudi nemško uči. Ali se pa mora zavolj tega slovenščina čisto zavreči? Ali ni tudi slovenščina potrebna? Mi hočemo, naj se uči najprej slovensko in potem tudi nemško. Zakaj nam tega ne dovolijo? Ali bo otrokom škodovalo, če znajo tudi slovensko brati in pisati?

Tudi občinam Bilčoves in Vesica so odbili prošnjo za slovenski poduk. Oni pravijo, da ljudstvo samo zahteva nemške šole. Ali mar župana in njuni svetovalci, ki so te prošnje podpisali, ne zastopajo ljudstva? Saj jih je ljudstvo izvolilo! Jes bi našim ljudem svetoval, naj se obrnejo s prošnjami na državni zbor!

Iz Beljaka. (Nov most. — Turijska železnica.) Naš stari most čez Dravo bojo podrli in napravili novega iz železa. To je prav. Pravijo da bojo podrli tudi nekaj majhnih hiš tam pri mostu, da bo cesta bolj široka.

Se več, kakor o tem mostu, govori se pri nas o novi železnici, ki bi se naj zidala čez Turje preko Zgornje Bele, da bi zvezala Solnograd naravnost s Trstom. Če se to dožene, potem bo Beljak zmirom bolj imenitno kupčijsko mesto; kajti tukaj se križajo vse koroške železnice.

Dostavek vredništva. Mi nismo posebno vneti za to železnico. Koristila bo največ nemški državi, ktera bo svoje izdelke preko Solnograda in

Beljaka vozila v Trst, kakor je omenil že poslanec Rainer. Še tisto kupčijo, kar smo je do zdaj imeli s Trstom, nam znajo potem vzeti Bavarci in Prusi. Železnica nas bo stala veliko milijonov, in zavolj revne Belanske doline se gotovo ne spleča, da bi mi potrosili toliko denarja. Za nemško državo pa vendar ne bomo mi zidali železnice! Veliko bolj potrebna bi bila za Korošce železnica, ki bi zvezala spodnjo Koroško z Ljubljano in Trstom, naj že gre čez Ljubel ali čez Jezerški vrh. (Glej dopis iz Velikoveca!)

Izpod Dobrača. (Šulferajnska šola na Vratah.) Na sosednih Vratah jim je že žal, da so od šulferajna vzeli denar. Mislili so, da dobijo tistih par tisočev zastoj; zdaj se je pa šulferajn na šolo intabuliral. Namesto dobrotnika so našli ojšrega upnika. Brez šulferajna ne bojo smeli nič več sklepati o svoji šoli, in če bi hoteli kedaj upeljati slovenski poduk, se bo postavil šulferajn po robu, in če se mu ne podajo, mu bodo morali pa denar plačati nazaj. Prav se jim godi; saj ste jih dosti svarili pred šulferajnom, pa niso hoteli ubogati.

Sliši se pa, da je prošnja gosp. kateheta na Vratah vendar nekaj izdala. Prišel je menda ukaz, da se morajo otroci tudi v slovenskem jeziku učiti brati in pisati. Zdaj smo radovedni, kaj poreče na to novi jereb Vratarske šole, nemški šulferajn?

Iz Kanalske doline. (Je pač križ, če uradniki ne znajo slovensko.) Nedavno je gosp. okrajni glavar sklical rokodelske pomočnike v Trbiž, da jim je prebral novo postavo o obrtniških zadrukah. Pa slovenski Kanalčani ga niso razumeli in nekteri so mu to naravnost povedali. Zato jim je glavar obljubil, da bo drugič naprosil kakega slovenskega župana, da jim bo razložil postavo. Rad bi poznal tistega slovenskega župana na Koroškem, ki bi bil temu kos, namreč razlagati postavo, ktere morda sam še ni bral, in če jo je bral, v slovenskem jeziku gotovo ne; toraj mu tudi slovenski izrazi ne morejo biti znani. Nemci res previsoko cenijo našo slovensko razumnost: oni mislijo, da Slovenec brez vsakih slovenskih šol razume vse najvišje in najtežje besede slovenskega jezika! Še študirani ljudje si morajo beliti glave, da nemške postave prav predstavijo na slovensko; od kod bo to učenost vzel kmečki župan?

Iz Kotmare vesi. (Zdaj je še „Celovčanica“ začela Slovence grditi! To nam še menjka.) Nedavno sem bil v Celovcu in pokazali so mi „Klagenfurter Zeitung“ št. 273 od 26. nov. t. l. Ona toži, da hudobni ljudje zmirom narezujejo mlada drevesa na ljubljanski in na velikovski cesti. Kdor to dela, je res kazni vreden. Pa tudi vrednik „Celovčanice“ je kazni vreden, ker brez vseh prič Slovence dolži, da to delajo. Piše namreč: „Sonderbar ist es, dass gerade auf der sogenannten windischen (sic!) Seite, im Osten und Süden der Stadt, die neugepflanzten Allee-bäume keine Ruhe haben.“ („Čudno je, da ravno na slovenski strani, proti izhodu in jugu od mesta, drevesa nemajo miru.“) Novi vrednik „Celovčanice“ si menda še ni dosti ogledal Celovške okolice, ker on misli, da na severu in zapadu od Celovca ni Slovencev. Predrzo se on obnaša, da to hudobijo brez vseh prič podtika Slovincem. Nam slovenskim kmetom niso tista dre-

vesa prav nič na poti. Tudi imamo mi drugih skrbi zadosti, in take hudobne otročarije nam še na misel ne pridejo. V Celovcu imajo več tistih neporednih klatežev in malopridnih potepinov, kakor jih je med nami Slovenci. Gospod vrednik naj išče tiste hudodelce najprej v mestu, morda jih bo tam prej našel, kakor med nami Slovenci!

Iz Sveč. (Zaupnica.) Naši šolski svetovalci poslali so č. g. poslancu Einšpielerju sledečo zaupnico: „Prečastiti gospod! Vse, kar ste govorili 10. oktobra t. l. v XVII. seji deželne zbornice, da naj se olajšajo težka šolska bremena za nas kmete, da naj bodo naše šole katoliške in začetni učni jezik slovenski, potem še le nemški, ste nam govorili prav iz srca; popolnoma ene misli smo z Vami. Iskrena Vam torej naša hvala in nepozabljiva slava neutrudljivemu Vašemu zagovarjanju kmečkih potreb. Ponosni smo, da ste naši, ker Šveška fara je tudi Vaša rojstna fara.“

Šolski svet v Svečah dne 12. okt. 1884. Načelnik: Jožef Partl; svetovalci: Jožef Permož, Janez Žavnik, Florijan Partl, Janez Štangel.

Iz Bilčovsa. (O govoru gosp. poslanca Einšpielerja v deželni zbornici. — Odbita prošnja.) V našem kraju smo vsi teh misli, kakor je govoril slovenski poslanec č. g. Einšpieler v deželni zbornici. Mi želimo katoliške in dober kup in poldnevne šole; prvi poduk pa naj bo slovenski, da bojo otroci znali v svojem materinem jeziku brati in pisati; pozneje, postavim od štirtega leta naprej, naj se začne z nemščino.

Pa kaj, ko naše želje in prošnje nič ne izdajo! Slišal sem, da je naš občinski odbor prosil za slovensko šolo, pa deželni šolski svet mu prošnje ni uslišal; Zmirom so pravili, da ljudstvo samo hoče nemški poduk, in da je treba ozirati se na želje ljudstva. Zdaj ko ljudstvo prosi za slovenski poduk, pa nočejo nič slišati o tem. Praznih izgovorov jim nikoli ne zmenjka!

Iz Medgorij. (Kaj si liberalci vse zmislijo!) Ljubi „Mir“, ki hodiš po visokih planinah in širokih ravninah, gotovo si že mislil, da je moja roka že zastarela, ker ti že tako dolgo nisem več pisal. Pa zdramile so me spet besede, ki sem jih bral v „Miru“, da so hoteli liberalci v deželni zbornici napraviti postavo, po kateri bi moral vsaki kmet od vsacega posla plačati po 10 gld., da bi posli na stare dni dobili pokojnino ali penzijo. Po tej postavi bi moral kmet, ki ima 20 poslov, plačati 200 gld. na leto v tisto kaso! Ali so gospodje še pri pameti? Kmet že zdaj komaj izhaja, kako bo pa potem? Vsi veliki kmeti bi morali svoje kmetije prodati! Ne vem, ali bi se tem liberalcem smejal, ali bi se jezil? Naši kmeti so vsi jezni, da se kaj takega spravi pred deželni zbor! Če se bo posel količkaj postaral, naredil se bo bolnega, da bi ga prej postavili v penzijo (pokoj). Uradniki, učitelji, ja že posli hočejo zdaj v pokoj stopiti in se po solnceu sprehajati, pa nič delati; pokojnino ali penzijo pa naj jim plača kmet! Tedaj samo kmet je še dober za beraško palico, ktera mu ne uide, ako se naredi taka postava!

Naj bi rajši naredili postavo zoper tiste klateže in potepuhe, ki se vlačijo brez dela po cestah, ljudi nadlegujejo, svojim občinam pa stroške napravljajo! Za take naj se napravijo posilne delavnice, da bojo tudi sami kaj pridelali. Zdaj pa jih

morajo rediti poštene ljudi. Marsikteri starček, marsiktera stara ženkica na kmetih že komaj leze, pa vendar še dela; nasprotno je pa na tavžente mladih in močnih potepuhov, ki hočejo živeti le od miloščine ali pa od kraje in goljufije. Te nadloge naj nas rešijo poslanci! Posli pa naj si pokojnino ali penzijo sami uplačajo, mi kmeti tega ne zmoremo. Matija Drobivnik, župan.

Iz Velikovca. (Železnica. — Volitve v državni zbor.) Velikovčani so žalostni, da so tako delež od železnice. Dosti se poganjajo za to, naj bi se naredila železnica iz St. Janža na Mostu skozi Velikovec do Sinčevsi. Nekteri pa bi jo še radi naprej potegnili čez Jezerski vrh na Kranj in Ljubljano. Spodnja Koroška ima še precej železnine, živine in lesa; spet druge reči pa potrebuje iz južnih dežel. Zdaj imamo pa prav slabo zvezo s Trstom; ali moramo blago poslati čez Beljak ali pa čez Maribor; in to se pravi, s cerkvijo okoli križa hoditi. Velikovčani hočejo črto čez Jezerski vrh, Celovčani pa čez Ljubel. Pa naj že obvelja prvim ali drugim, dobro bo na vsako stran.

Naši liberalci se že pripravljajo za prihodnje volitve v državni zbor. Začeli so spet strašiti z ministrom Pinotom in pravijo, da se on ponuja za poslanca spodnjekoroških mest in trgov. Jes pa tega ne verjamem. Že lani so s tem strašili svoje ljudi, pa ni bilo nič res. Svoj namen pa so vendar dosegli. Prej niso bili vsi liberalci za dr. Luggina. Ko se jim je pa natvezilo, da kandidira minister Pino, so bili naenkrat vsi enih misli in volili so vsi dr. Luggina. Tako je tudi zdaj. Ponuja se bojda za poslanca dr. Prettner iz St. Vida in se misli nasproti postaviti dosedajnemu poslancu Ritterju. Da se ne razcepijo glasovi liberalcev, strahijo spet z vladnim kandidatom.

Iz Črne. (Zdravnik; cerkev.) Po vsih Svetih dobili smo tako dolgo pričakovanega zdravnika, doktorja Janeza Zemroserja, rojenega Korošca iz nemškega Plejberga, kateri se je pa že v latinskih šolah pridno slovenščine učil. Iz srca želimo, da bi se ta ljubeznjivi in mirni gospod pri nas udomačil, ter upamo, da bo v kratkem slovenskega jezika se popolnoma priučil, katerega tukaj med slovenskim prebivalstvom neobhodno potrebuje. Okoličani, kateri pripadajo v naš zdravniški okraj „Možiška dolina“, bodo mu gotovo zaupali in si v bodoče prihranili daljno pot v Pliberk; itd. Vsa naša okolica šteje okoli 5000 duš. Prisrčna hvala tedaj bodi tu izrečena blagorodnemu gosp. deželnemu predsedniku, kateri nam je pri letošnjem visokem obiskovanju obljubil zdravnika v Črno dobiti, pa tudi vsem drugim vplivnim gospodom, ki so se v deželnem odboru za naš zdravniški okraj vrlo potezali.

A ni ga vina brez pelina! Naša fara mora novo farno cerkev že v tretje v 20 letih na novo pokriti in sicer z mecesnovimi škodlami, katerih je pa sedaj težko dobiti, ker so kmetje mecesne že večidel poprodali. Stroški so preračunjeni na 1700 gld.; gotovo bodo pa še viši.

Ker so šolo pozidali na nekdanji mežnariji, morala se je druga bajta za mežnarja kupiti, ktera bo z popraviljem veljala kakih 500 gld.

Iz Črnske fare. (Šola. Bira.) Z našimi javnimi hišami imamo dosti križev in stroškov.

Cerkev bo treba na novo pokriti. Pa tudi šolskih stroškov nikoli ni konca. Ker se je šolsko poslopje nepripravno pozidalo, imamo vednih popravil. Strop prvega nadstropja podrl se je pred nekaj leti, hvala Bogu, vsaj po noči! in zdaj bo treba tretjega!! Zdaj so prizidali potrebna stranišča, katerih je sedaj šest; prihodnjo pomlad morala se bo umakniti občinska pisarna, ki je bila do sedaj pri tleh, da se priredi učilnica za II. razred, katerega šolske oblasti na vso silo hočejo imeti, čeravno bi mi izhajali tudi z enim razredom, ko bi se nam dovolil poldnevni poduk. Res da prihaja sedaj po zimi 90 do 93 otrok v šolo, po leti pa samo kakih 60.

Prav hvalevredno je, da imamo pozimski čas nedeljsko šolo, v katero prihaja okoli 50 največ kmetijskih otrok, ki so čez eno uro od Črne oddaljeni.

Občina, ktera ima v prihodnjem letu že 60% občinske priklade, morala si bo tedaj stanovanje za svojo pisarno kje drugje najeti ali pa novo hišo kupiti.

Pa še druga reč razburila je naše vrle kmete nedavno: namreč rešitev bire, katero tirja grof Thurn in ktere se po postavi od l. 1871 ne morejo obraniti drugi prosti posestniki. Vcenitev žita in drugih pristojbin pa je tudi tako pičila, da bodo duhovniki in cerkovnik ter organist težko živeli: 1 birn pšenice 5 gld.; 1 birn rži 3 gld. 50 kr.; 1 birn ovs 2 gld. V Javorji je bila vcenitev pa še slabša: pšenica 4 gld.; rž 3 gld. in ovs 1 gld. 60 kr. — Grofov oskrnik in zastopnik tolažil nas je rekoč, da se bo duhovnom plača zvikšala že v prihodnjem zasedanji državnega zbora. Nek šaljivi gospod so na enako opazko nedavno rekli: „To se bo menda zgodilo na sodnji dan popoldan.“

Iz Gorenjskega. (Sram ga je!) Večkrat pridem v Trbiž na Koroško, in tam sem zvedel, da so kanalski Slovenci zelo nevoljni na poslanca Schnableggerja v Trbižu, ker je tudi on podpisal tisto iz trte zvito obtožbo zoper družbo sv. Mohora. Pravijo, da ga je zdaj sram, ko je videl, da niso opravili ničesar. Izgovarja se menda s tem, da je slišal, kako nevarna da je družba, in da se je še le pozneje prepričal, da je družba sv. Mohora nedolžna. Ta pa ni možka, če kdo najprej podpiše in še le potem poprašuje, kaj je podpisal. Bolj možko je, se prej prepričati, kaj je na stvari, in še le potem podpisati!

Iz Ljubljane. (Zoper žganjarije.) Kar je hvale vredno, se mora pohvaliti. Hvale pa je vredno, kar je pisal naš gosp. deželni predsednik baron Winkler vsem okrajnim glavarjem po Kranjskem. Kakor kranjski deželni zbor, je tudi gosp. predsednik spoznal, da je žganje ljudstvu na škodo. Zato on želi, naj bi bilo menj žganjarij, in pisal je okrajnim glavarjem, naj ne dovolijo nobene nove žganjarije; in če ktera od sedajnih preneha, naj se ne prepusti komu drugemu, ampak naj preneha za vselej. Tudi je naročil glavarjem, naj ojstro kaznujejo tiste žganjarije, ki točijo čez uro. S tem se bo žganjarjem vzelo vsaj nekoliko priložnosti za pijančevanje. Vender se žganjarije s tem ne bo odpravilo. Kupili bodo špirta v štacuni, prilili vode, in ta „šnops“ bodo brez vse skrbi pili doma. Treba bo tedaj prepovedati, prodajati špirit!

Iz Bohinjske Bistrice. (Naša nova cerkev.) Znano Vam je, kako smo si postavili novo cerkev že pred par leti in kako se nam je podrla. Bog je menda hotel skušati našo stanovitnost, ali bomo po tej nesreči obupali, ali pa na novo napeli svoje moči na čast Božjo. In glej, z Božjo pomočjo smo delo dovršili in postavili si lep Božji hram. Ko je bila zidarija končana, poklicali smo slikarja ali malarja g. Koželja iz Kamnika in on nam je notrajne stene zares mojstersko naslikal. Domači in tuje se čudijo tem lepim podobam. Vidijo se podobe sv. Jeronima, sv. Ambroža, sv. Avgušтина, sv. Gregorija, štirih evangelistov, dve podobi sv. Miklavža, podoba sv. Janeza Krstnika, sv. Janeza Zlatousti, venčanje device Marije v nebesih in okoli nje veliko angeljev. Vsi smo veseli tako lepe cerkve.

Iz Slov. Gradca. (Nekaj žalostnega, pa nekaj veselega.) V Podgorici blizu Slov. Gradca sta dva žandarja v ječo odpeljala tamošnjega učitelja. Pregrešil se je tako, da se ne sme povedati. To je pač žalostno. Zdaj pa še nekaj veselega. V St. Martinu je bila 10. nov. zlata poroka nekega čevljarja in njegove žene. Kaj takega pri nas že dolgo ni bilo. Svatov je bilo veliko iz vseh stanov. Bili smo prav židane volje.

Kaj dela politika.

Državni zbor je zbran, in poslanci iz različnih dežel se bojo posvetovali noter do velike noči. Koroški Slovenci nemamo tam nobenega poslanca, ker je pri zadnjih volitvah proti profesorju Einšpielerju zmagal nemški kmet Peter Lax iz Tržkega okraja. Šest let že sedi na Dunaji, pa v javni seji še nikoli ni govoril ne za Nemce, ne za Slovence. — Grofu Leonu Thunu so svitli cesar podarili red zlatega runa. Ta čast se navadno podeljuje le cesarskim princom. Da je zdaj doletela tega zvesto katoliškega grofa, to je dobro znamenje za našo stranko. — Češki voditelj dr. Rieger je v Pragi govoril za to, naj bi se Čehi sprijaznili z Madjari, in sicer tako, da bi se Čehi ne mešali v ogerske reči, Madjari pa naj bi pripoznali pravice češkega kraljestva. — Nekteri hočejo vedeti, da se bojo pustili naš cesar kronati za češkega kralja. — Vse stranke se že pripravljajo za prihodnje volitve v državni zbor. Tudi mi Slovenci ne smemo rok križem držati!

Na Nemškem so volitve končane, pa nobena stranka nema večine. Najmočnejša je stranka katoličanov. Prvi minister Bismarck pa se ne zmeni dosti za poslance in dela, kar on hoče. — Na Turškem gre vse narobe: v Albaniji imajo roparji vse v strahu; turški paše pa niso nič boljši, v Macedoniji stiskajo spet kristjane, kakor so vajeni že od nekdaj. Dolgo ne bo miru. — V Perziji so se spuntali prebivalci okraja Karadag. Zdaj ropajo in požigajo po sosednih vaseh.

Gospodarske stvari.

Zakaj propadajo naši gorjanci?

V naših slovenskih planinah, ki ločijo Koroško od Kranjske in Štajerske, živeli so od nekdaj že ne bogati, pa vsaj premožni ali trdni kmetje.

Se ve da je bilo zmirom dosti trdega dela; pa tudi kruha se ni menjalo. Žita niso mogli nič prodajati; kar so ga pridelali, pojedli so ga lahko doma. Le kak rep živine se je mogel prodati, da je bilo za davke in za sol. Davki so bili poprej majhni, obleko so si napravili sami iz domačega prta in sukna. O praznikih so pojedli kaj suhega svinjskega mesa; sicer pa je bila njih jed mleko, hedova moka, krompir, zelje, repa, ovseni in rženi kruh. Da kruha ni menjalo, delali so takoiimenovane „novine“ v planini, kjer so sejali rž. Tako so pošteno in brez dolgov gospodarili, lepo krščansko živeli ter bili pri trdem delu vendar zdravi, srečni in zadovoljni.

Prišla pa je „liberalna doba“ tudi v hribe. Ta doba se pozna na prvi pogled po svoji potratu: potrata pri državnem, potrata pri deželnem, potrata pri občinskem gospodarstvu: potrata pa tudi doma v hiši, pri obleki, pri jedi in pijači itd. Za tako potrato pa je bilo treba grozno veliko denarja. Zato so državni, deželni in občinski davki rastle od leta do leta tako strašno, kakor se prej nikomu sanjalo ni. Nekatere kmetije plačajo zdaj desetkrat toliko davka, kakor so ga plačale pred 50 leti. K temu pridejo še velikanske deželne doklade, med katerimi je šolska najhujša. Čudno je, da morajo šolske doklade plačevati tudi tisti gorjanci, ki nikdar niso imeli in še zdaj nima nobene šole. Nasprotno pa cesarski uradniki v Celovcu in Beljaku, ki imajo male in srednje šole pri roki in svoje sinove lahko pustijo izšolati brez posebnih stroškov, ne plačajo nobenih šolskih doklad! K davkom so pritisnile še dote. Včasih so bile dote jako majhne. Hčere najpremožnejših kmetov so dobivale po 50 gld. v denarjih, nekaj platna (prta) ali preje, in morda še kako živinče. Pa z liberalno dobo prišla je tudi v to reč potrata in baharija. Kmalo so take dote narastle na 500 gld.; in če so bili mlajši bratje hudobni, da so starejšega vsi naenkrat prišli, zavili so mu lahko vrat, ali pa se je tako zadolžil pri izplačevanju, da je ostal svoje žive dni hlapec kapitala, delal in trpel je namreč le še za obresti ali čimže od svojega dolga.

V zvezi s potrato je pa še drugo znamenje liberalnega gospodarstva, da hočejo „vsako reč v denar spraviti.“ Če je hotel kmet izhajati pri tolikih plačilih, je bil prisiljen prodati, kar se je le prodati dalo. Po gozdih je začela peti sekira, hleve pa so začeli obiskovati mesarji in so odgnali včasih najpotrebnejšo brav! Ja, še nezrelo sadje na drevesu je marsikteri prodal, kar v starih časih nikomur ni prišlo na misel.

Z ojstrimi postavami hočejo zdaj zabraniti, sekati gozde. Pa povejte mi, od kodi bo kmet jemal, da plača visoke davke, visoke deželne in občinske doklade, drage posle, drage rokodelce in sto drugih potreb? Vi sami, liberalna gospoda, ste mu naložili taka bremena, vi hočete, da jih plača, pa mu branite, da les poseka? Kako si bo pomagal?

Nesrečno izsekavanje lesa (gojzdov) se je začelo z liberalno dobo, ko so plačila tako grozno naraščala. V starih časih, ko je imel naš gorjanec še malo plačil, se še zmenil ni za gozd, ja, on še vedel ni, da je les tudi kaj vreden.

Reklo se bo „naj se kmetje pečajo z živino-rejo, pa bojo izhajali.“ Pa vedeti je treba, da bi kmetje radi živino redili, pa še tega kmalo ne bojo mogli in smeli. Kako pa je to? Mnogi kmetje ne zmorejo več takih plačil, zato rajši prodajo svoje zemljišče; če pa dolgo odlašajo, se jim pa po sili proda, ker jih upniki ali pa davki prisilijo k temu. In kdo kupuje take kmetije? — Grof! To so namreč fužinarji, grajščaki in velikoposestniki, ktere naš kmet najbolj pozna pod imenom „grof“. Na Koroškem in na nemškem Štajerskem prehaja kmetija za kmetijo v roke grajščakov in bogatih plemenitašev, fužinarjev itd. In kaj počnejo s temi kmetijami? Oni nasadijo po njih drevesa in spreminjajo nekdanje pašnike v gojzde. Tako je čedalje menj pašnikov, in brez paše ni mogoče živino rediti; kmetje sami imajo premalo paše, grajščinskih pašnikov ni več, in tistih pašnikov, ki so bili nekdanj kmetovi, zdaj pa grajščinski, tudi ni več: iz tega sledi, da kmetje ne morejo rediti toliko živine, kakor poprej, ker nimajo več toliko pašnikov. (Omeniti je treba, da gorjanski kmetje tudi živino svojih sosedov jemljejo na svoje pašnike za mal denar, ako imajo sosedje premalo paše.) Pa ne zadosti, da „grofi“ spreminjajo pašnik za pašnikom v gojzd, kmetje zavolj njih še na svoji lastni zemlji kmalo ne bojo smeli več imeti živine. Kdor ima grofa za sosedo, bi bilo treba, da bi kitajski zid napravil na meji. Kajti če pride kaka živina čez mejo na grofov svet, je kmet precej kaznovan. Koz že celo ne sme imeti; pa tudi z drugo živino je velik križ. Najlepši plot je kmalo predrt! Včasih ga kdo podre iz neporednosti; in če potem živina v grofov svet pride, so kazni in tožbe in sitnosti brez konca in kraja. Če ima kmet pašnik, grof pa le gojzd, potem je kmet zavazan, da plot postavi, in zato je treba dosti dela in truda. Nazadnje se kmet naveliča teh večnih sitnosti z grofovimi gozdarji, on gre in prodá svojo kmetijo — grofu. Tako se delajo in frastejo na Koroškem in gorenjem Štajerskem velike latifundije ali velikoposestva, ki se pa ne obdelujejo, ampak v gojzde spreminjajo. Grajščaki pravijo, da nimajo nič dobička od takih kmetij, da jim še toliko ne nesejo, kolikor od njih davka plačujejo. Za prvi trenotek je verjetno, da nimajo dobička. Toda grajščaki mislijo na prihodnost; oni poznajo ceno lepega lesa in vejo, da bojo v 30 ali 40 letih samo za les trikrat toliko dobili, kolikor so dali zdaj za kmetijo. V nekterih krajih imajo kmetje pred gozdarji toliko prestati, kakor bi bili gozdarji nalašč za to postavljeni, da kmete nadlegujejo z očitanjem in tožbami, da bi se kmetje naveličali in prodali svojo zemljo. Samo v Črnski fari je grof Thurn nakupil že 25 kmetij. Grof Eggerjeva fužina na Bistrici (Rožni) je pokupila že cele Rute razun par hiš. Gotovo se ni storilo zato, da bi se bilo bati kake zgube, ampak gotovo zavolj dobička.

Pa naj že bo zguba ali dobiček, to je njih skrb. Nas pa le to skrbi, od česa bojo ljudje živeli, če se njive in pašniki spremenijo v gojzde? Ali bojo mar les jedli? Kam pojdejo tisti ljudje, ki so zdaj živeli na planinskih kmetijah, pa jih zdaj prodajajo? Hodijo iskat novih zemljišč, jih brž ne najdejo, med tem se potroši denar in ostane

beračija. Če prodá kmetijo kmet drugemu kmetu, to je morda slabo le za njega, ne pa za druge ljudi: kmetija je bila in kmetija ostane, in bo rodila pod novim gospodarjem ravno toliko živeža, kakor pod starim. Druga pa je, če se tako dela, kakor naši grajščaki delajo; da namreč iz kmetij delajo gojzde: dežela bo potem rodila menj živeža ter ne bo mogla preživiti vseh dosedajnih prebivalcev. Grajščaki tedaj ravnaajo tako, kakor bi jim bili naši gorjanci na poti.

Stvar je imenitna, in treba bo, visoko vlado opozoriti, kako se ubogim gorjancem godi.

Za poduk in kratek čas.

Novi zvonovi v Lipi nad Vrbo.

Devetega novembra smo praznovali god sv. Martina, patrona naše farne cerkve, pa tudi nenavadno se veselili, kakor še nikolj tako. Dobili smo namreč tri nove zvonove iz slavne c. k. priv. zvonarne gosp. Janeza Dencelna (in sinov) v Mariboru. Pripeljali smo jih slovesno v saboto (8. nov.) od železne postaje v Vrbi med milim zvenenjem zvonov sosednih far, z veselo godbo in streljanjem srečno v Lipo. Že v saboto smo vzdignili dva manjša zvona v turn farne cerkve. Doli pa smo spustili dva stara zvona, ktere bomo oddali v pogorelo podružno cerkev sv. Avgušтина v Šmiklavšéh. Slednjokrat sta zvonila v Lipi in in sprejela dva nova tovarša.

Odbor za napravo novih zvonov je sklenil, da naj se vsi trije zvonovi spravijo v turn že v saboto zadeli kake nesreče. Pa farani so goreče prosili, da naj se vendar vsaj veliki zvon pusti na nedeljo, kar tudi drugi ljudje takó silno želijo. Privolili smo, pa tudi odgovor za kako nezgodo odvrnili od sebe. — Lepo jasno nedeljno jutro 9. nov. pride silno veliko ljudi od vsih krajev. Okolj desetih vse pripravimo z vso skrbjo za veselo pa tudi težavno in nevarno delo. Najprej odmolimo očenaš in češčena si Marija in naša pomoč je v imenu gospodovem itd. Zvon se odveže, nekoliko povzdigne, župnik, kamrari, botri in dobrotniki trikrat na zvon pokovljajo — in potem se vzdigne počasno in veličastno v visoko lino, med tem ko se veselo gode in strelja. Ljudje se jokajo, komej si oddihniti upajo, srca se tresejo veselja in strahu! Hvala Bogu! srečno pride do line, srečno se v svoj stol povzdigne. Ob 1½ o poldne se že maja, prve veličastne krepke glasove daje in lepo se strinja s tremi majhnimi zvonovi!

Pobožno veselje naše potem v cerkvi iz lece pomnožijo z lepo primerno besedo prečast. gospod Link, oskrbnik dehantije in župnik Št. Jurski, slovesno sv. mašo pa pojó veleč. gosp. Sumper, župnik Skočidolski. Veselih ljudi se je vse trlo, ničesar neugodnega se ni primerilo! Lipska fara je dotihmal imela najmanj zvonove, zdaj se pa more z novimi zvonovi prav ponašati. Bogu naj bo vsa čast in hvala, pa tudi vsim dobrotnikom, ter poštenemu mojstru Dencelnu, kteri je v treh dneh vse lepo oskrbel in vodil.

Novi zvonovi so iz najboljšega blaga, cin iz juterne Indije, kufer iz Belgije, prav lično in ukusno

narejeni in se svetijo skoraj kakor zlato. Ob robah imajo napise: „Oskrbeli župnik Jan. Ev. Marinič, kamrarij: Primož Košat, Anton Kovačič, vlil Jan. Dencel v Mariboru l. 1884.“ Veliki zvon tehta 25 centov, je krščen po imenu Marije dev. kraljice sv. rožn. venca (ker je bil vlit, bi rekel rojen v rožnenskem mesecu oktobru) in ima dva napisa. Na eni strani: „Slava Bogu, čast Mariji, hvala angelom, vsem svetnikom in svetnicam božjim.“ Na drugi strani: „In honorem ecclesiae triumphantis“ t. j. v čast cerkve zmagajoče (v nebesih). Vlita sta tudi imena dveh največjih dobrotnikov Antona in Ane Supik. Podobe: Jezus na križi, Marija in Janez pod križem. Sv. apost. Peter in Pavl, sv. Martina, Antona, Ane. — Srednji zvon vaga 5 stot ali centov 97 liber in ima napis: „in auxilium ecclesiae militantis“ (v pomoč cerkve vojskujoče se na zemlji in: „Milost, o Jezus, milost.“ Podobe sv. Matevža, Filipa in Jakoba, sv. Neže, sv. Uršule. — Najmanjši zvon ima 3 cent. 47 lib. napis: „in adiutorium ecclesiae patientis“ (v pomoč ali tolažbo cerkve v terpljenji ali vernim dušam v vicih). „Pax Christi“: Mir Kristusov. Podobe sv. Andreja, Sebastjana, Florjana.

Vsi zvonovi imajo močen, čist, prijeten glas in so (s starim g) vbrani v D mol; zakaj Slovincem se bolj prileže mol, kakor dur. Ne samo mi domači farani jih z veseljem poslušamo, tudi ptuji jih radi in močno hvalijo.

Ker se je skazal Dencel pravega umetnika in poštenega moža, se more priporočiti vsem, ki imajo z zvonovi kaj opraviti.

Naj se zgodi, kar lepa pesem pravi:

Nad vse pozemeljsko povišan
Zvon, meglam sosed naj visi,
Da bo po širokim glasno slišan,
Naj izpod neba nam slavi;
Tovarš se z zvezdami naj maja
Ki svoje pote krog tekó;
Bogu na čast, nam čas oznanja
Nebeški glas naj zvon nam bo!

Smešničar.

Jaka: „No, Miha, kam pa jo ti mahaš?“

Miha: „Kdaj sva pa midva svinje vkup pasla, da me tikaš?“

Jaka: „Če si pa ti svinjski pastir, potem mi je žal, da sem te ogovoril.“

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem. Viši poštni oskrbnik Telser v Celovcu je šel v pokoj. — Kanal med Celovcem in jezerom mislijo izkopati bolj globoko. Zdaj je tako plitev, da skor ni več za barke, komaj še za čolne. — Obravnava zoper ljubljanske anarhiste se je v Celovcu pričela 6. t. m. — Za pasjo steklino je umrl tukaj izvoščik Brabant. — Mil. g. Westminsterški nadškof Manning v Londonu so pisali uredniku konservativnega lista „Kärntner Volksblatt“ gosp. baron Mandorffu, da bi se dalo žganjepitje na Koroškem morda omejiti po angleškem izgledu. Tam so začeli duhovniki vsak v svoji fari vse take ljudi zbirati okoli sebe, ki so se zavezali, da ne

bojo več pili nobene upijanljive pijače. Iz začetka ste k družbi „zmernih ljudi“ pristopili samo dve fari, zdaj jih je na vsem Angleškem več ko sto. — Velik lov je napravil grof Henkel v labudski dolini. Lovcev je bilo 150. Ustrelili so pa 89 zecov, 3 srnake in 2 lisici. — Srebrno poroko je v Rožaku obhajal g. gojzdar Alojz Zimek. — Inženir Markfelder je padel tako nesrečno, da si je nogo zlomil. —

Na Kranjskem. Zlati križec je dobil prejšnji poštar v Idriji g. Ivan Leskovec. — V Novem mestu začne z novim letom izhajati nov list „Dolenjske Novice.“ — Rodoljubi nabirajo zdaj darove za notrajno opravilo „Narodnega doma“ v Novem mestu. Oklic prinesemo prihodnjič. — V Krškem so osnovali okrajno posojilnico. — Za „šolsko bratovščino sv. Cirila in Metoda“ govori nek gorenjski dopisnik v „Slov. Narodu.“ Misel je dobra. — Pri občinskih volitvah v Postojni so zmagali Slovenci. Razun Tržiča in Kočevja so zdaj vse večje občine na Kranjskem v slovenskih rokah. Dobro! — V Kočevskem okraju so letos ustrelili že drugega medveda.

Na Štajerskem. Mil. g. knezoškof labudski podarili so šolskim sestram v Celji 200 gld. — Nemška učiteljska pripravnica v Mariboru je prof. Nageletu še premalo nemška. Zato nagovarja nemški šulferajn, naj ustanovi drugo, čisto nemško pripravnico. Šulferajn pa nema dosti denarja, in Nagele tudi ne. — Tisti od nemškutarjev zapeljani Pohoreci, ki so v Šmartnu napadli Slovence in žandarje, so bili vsi obsojeni v ječo. Dobili so po 2, 3, 6, 8 in 12 mesecev. — „Slovensko pevsko društvo“ je imelo svoj prvi občni zbor v Mariboru. — Zajeklošter hočejo kupiti francoski trapisti. — Umrli je v Konjicah slavni rodoljub dr. Anton Prus, velik prijatelj „Mira“. — Dobra letina bila je na Štajerskem okoli Vurberga. Pridelali so mnogo in menda prav dobrega blaga, cene mu pa ni še prave. Kar so ga prodali, dali so ga po 32 gld. polovnjak brez posode seveda.

Na Tvoji gomili je Avstrija!

Pod tem naslovom objavljajo katoliški nemški listi članek, ki priča o veliki ljubezni katoličanov do ranjkega linškega škofa in o veliki zgubi, ki je našo državo vsled smrti njegove zadela.

„V Tvojem šotoru je Avstrija.“ S temi besedami sklenil je ranjki Linški škof nedavno moški govor do gorenje-avstrijskih mož.

Pri Tvoji smrtni postelji, veliki škof, pravi omenjeni članek, bila je Avstrija, prijatelj in neprijatelj!

Bog Te nam je bil dal, Bog Te nam je vzel, Njegovo ime naj bo česčeno!

Pri Tvoji rakvi stala je Avstrija, prijatelj in neprijatelj!

Velika je Tvoja zguba za oba. Poslednji stojé pri rakvi svojega nasprotnika, mi pri rakvi velikega voditelja; uni težko prikrivajo svoje veselje, — mi svoje solzé: naj se pa uni prevzetno ne veselí, in mi naj nikar obupno ne žalujemo.

Pri odprti Tvoji gomili danes stoji Avstrija, prijatelji in neprijatelji!

Mi v Tebi pokopljemo zvestega škofa avstrijskega, junaškega voditelja katoličanov, ne pokopljemo pa katoliške Avstrije, za katero si se Ti bojeval.

Na zasuti Tvoji gomili stoji katoliška Avstrija ter vprašuje: Zakaj Te nam je Bog vzel ravno v tem trenutku? Hoče li, da naj se s Teboj pokoplje tudi katoliška Avstrija?

Ne!

Bog hoče, da naj se katoliška Avstrija brez Tebe bojuje za vero, dom, cesarja! Tebi je bil izročil najtežavnejšo nalogo, v krepek tek spraviti katoliško gibanje. Ti si to svojo nalogo dovršil. Naj se to gibanje v Tvojem grobu izgubi?

Ne!

Bog boče, da naj se dalje razširja.

Na Tvoji gomili stoji mnogojezična katoliška Avstrija ter si bratovsko podaja roke:

„Z Božjo pomočjo (borujmo se) za našega cesarja in skupno domovino — edini in pogumni zoper vsakega sovražnika!

To je Tvoja oporoka! Te se hočemo držati.

Na Tvoji gomili je Avstrija!“

Duhovniške spremembe v Krški škofiji.

Č. g. kaplan pri Devici Mariji na Jezeru. Val. Kraut, bode za naprej oskrboval Šent Jakobsko faro v Rožu in na njegovo mesto pride dosedajni kaplan v Šmariji č. g. Ivan Deržanič.

Č. g. Jak. Korhon, kaplan v Nemški Kaplji, je prestavljen za kaplana v Pisweg.

Č. g. provizor v Zarijah, Franc Šavbach, se je fari na Muti odpovedal.

Č. g. Matevž Markovič, provizor v Apačah, je zaradi bolehnosti stopil v začasni pokoj.

Dne 20. nov. so umrli v. č. g. Tomaž Serčnik, zlatomešnik in kn. škof. duhovni svetovalec, ki so celih 44 let oskrbovali faro Št. Jakob blizu Celovca. N. v. p.

Nevarno zboleli so č. g. Janez Hafner, župnik v Šmihelu blizu Pliberka; naj bodo blagi gospod vsem v molitev priporočeni.

Hiša v Celovcu v lepih ulicah, vredna 3600 gold., ki ima na leto 280 gld. čistega dohodka, je na prodaj. Več se izve pri vredništvu „Mira“.

Orglarsko službo išče neoženjen mož, ki zna slovensko in nemško. On ima dobro priporočilo. Več se izve pri županiji v Cirknem na Primorskem.

Službo cerkovnika in organista išče mož, ki je to službo opravljal že več let. Zna slovensko in nemško. Dopisi na vredništvo „Mira“.

Anton Sodja, puškar v Borovljah (Ferlach, Kärnten) izdeluje in prodaja vsakovrstne puške. Vse so dobro preskušene. Cenike pošilja zastoj.

Jožef Mišic, puškar v Borovljah (Ferlach, Kärnten) Naznanja vsem lovčcem in strelcem po Slovenskem, da izdeluje in prodaja vsakovrstne puške, vse dobro preskušene, po nizkih cenah.

Novo gostilnico sem odprla v šolskih ulicah, v Daš-ovi hiši, ter imam zmirom dobro pijačo in okusne jedi, da svojim gostom dobro postrežem.

Matilda Čemernjak.

Loterijske srečke

od 29. novembra.

Gradec	82	81	43	11	56
Dunaj	80	31	35	34	86

Tržna cena v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitru	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	5	20	6	85
rž	4	80	6	25
ječmen	4	10	5	15
oves	2	35	3	5
heda	3	20	4	25
turšica	3	15	4	25
pšeno	8	—	—	—
proso	—	—	—	—
grah	—	—	—	—
leča	—	—	—	—
fižol	5	—	6	50
krompir	1	10	1	35
			na kilo	
			gld.	kr.
goveje meso	—	—	—	60
telečje meso	—	—	—	66
svinjsko meso	—	—	—	64
kostrunovo	—	—	—	44
maslo	—	—	1	—
puter	—	—	—	92
prekajen špeh	—	—	—	76
fršhen špeh	—	—	—	62
mast	—	—	—	74
100 kil sena	—	—	2	—
100 kil slame	—	—	1	50
100 kil deteljnega semena	—	—	43	—

Le turšica je nekaj poskočila, sicer so žitne cene zmirom enake nizke. Piška velja 45 kr., raca 80 kr., kapun 1 gld. 50 kr., pitana gos 2 gld. Drva imajo navadno ceno.

V tretjič pridejo na dražbo:

22. decembra. Grajščina Sieldorf v Deinsbergu (okraj Staridvor), pri deželni sodn. v Celovcu.

24. decembra. Bajta Julijane Marašek v Hüttenbergu, cenjena 235 gld. pri okr. sodnji v Svineu.